

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Vrijwillige fusies van gemeenten

Samenvatting

De Vlaamse Regering wenst fusies van gemeenten te stimuleren. Deze nota bevat de maatregelen die zij neemt om fusies te stimuleren en te ondersteunen.

1. SITUERING

A. BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kanselarij en Bestuur

Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Beleidsdoelstelling:

Door het ondersteunen van schaalvergroting, creëren we sterke en bestuurskrachtige lokale besturen. Deze schaalvergroting gebeurt op vrijwillige basis. Meer en meer zien steden en gemeenten opportuniteiten om samen maatschappelijke uitdagingen aan te gaan en noden te lenigen, ofwel via samenwerkingsverband ofwel via een fusie. In voorliggende nota wordt het kader geschetst van de Vlaamse stimulerings- en ondersteuningsmaatregelen voor vrijwillige fusies.

Lokale besturen kunnen vrij kiezen of en met wie ze wensen te fusioneren. De lokale besturen leggen de voorstellen tot fusie voor aan de Vlaamse regering die al of niet een decretaal initiatief kan nemen. De Vlaamse regering werkt een financieel ondersteuningspakket uit voor fusieoperaties die een bepaalde minimale schaalgrootte bereiken en ingaan vanaf de nieuwe lokale bestuursperiode in 2025. Deze financiële ondersteuning (schuldovername) wordt gedifferentieerd naargelang de bereikte schaalgrootte. Naast de schuldovername zal er ook een garantieregeling voor het gemeentefonds van toepassing zijn waardoor de nieuwe fusiegemeente, nooit minder ontvangen dan de som van de afzonderlijke lokale besturen.

B. SCHAAL, FINANCIËLE GEZONDHEID EN BESTUURSKRACHT

Het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing (SBV) onderzocht in welke mate lokale besturen in Vlaanderen over de nodige capaciteit beschikken om hun opdrachten te vervullen. Daarbij bleek dat vooral de combinatie van twee factoren bepalend is: financiële draagkracht en schaal.

//

Zonder een gezonde financiële situatie is geen enkel bestuur, ongeacht de schaal, in staat om burgers kwaliteitsvolle dienstverlening te bieden. Daarom organiseert deze regering de grootste financiële ondersteuning voor lokale besturen sinds Vlaanderen op eigen benen staat. Tegen 2025, wanneer de maatregelen op kruissnelheid zijn, gaat jaarlijks 417 miljoen euro extra naar de lokale besturen, boven op de 3,5% jaarlijkse toename van het Gemeentefonds. Met deze belangrijke inspanning geeft Vlaanderen de lokale besturen ademruimte om verder te investeren op een voldoende hoog niveau.

Tezelfdertijd stellen de onderzoekers vast dat de impact van schaal niet te verwaarlozen is. Er zijn inderdaad kleine gemeenten met een sterke fiscale ophaalkracht die er nu misschien in slagen de nodige capaciteit te ontwikkelen. Maar het steunpunt stelt vast dat zelfs deze besturen bestuurlijk kwetsbaar blijven. Er blijkt een grotere focus op rechtstreekse dienstverlening ten nadele van een beleidsstrategie op lange termijn. Ze zijn meer afhankelijk van het inhuren van externe capaciteit en doen dit vaker dan grote besturen vanuit noodzaak in plaats van een positieve keuze zoals het (tijdelijk) inhuren van expertise. Hun succes is met andere woorden afhankelijk van individuen (politiek en ambtelijk) en daarom onvoldoende gegarandeerd op lange termijn.

Het steunpunt staat niet alleen in deze analyse. Steeds meer besturen beseffen dat het kritisch nadenken over de eigen schaal en bestuurskracht een daad van behoorlijk bestuur is. Uit onderzoek in opdracht van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) blijkt dat de bestuurlijke redenen tijdens de vorige regeerperiode ook de grootste drijfveer waren om te spreken over of over te gaan tot een fusie. Het gaat dan om:

- De nood aan een kwaliteitsvolle dienstverlening;
- De problematiek van eenmansdiensten (bestuurlijke kwetsbaarheid);
- De opportuniteiten voor interne efficiëntiewinsten;
- De aangevoelde limieten van intergemeentelijke samenwerking;
- De steeds complexere maatschappelijke uitdagingen.

Daarnaast was voor veel gemeenten een fusie ook wenselijk vanuit een economische noodzaak (de financiële druk) en de sterkere positie binnen de regio.

Het Vlaamse fusiebeleid van de vorige regering faciliteerde dat. Het onderzoek toont aan dat de fusiebonus een belangrijke motor was om de fusiegesprekken op te starten en tot een goed einde te brengen. Ook de ondersteuning en begeleiding vanuit het agentschap beoordeelden de fusiebesturen heel positief.

C. BESTUREN IN TIJDEN VAN COVID19

Sinds zaterdag 14 maart 2020 zijn de maatregelen die de federale regering aankondigde om de verspreiding van het coronavirus in België in te perken, van kracht. Deze diepgaande maatregelen, lokten een nooit geziene golf van solidariteit uit in Vlaanderen. De lokale besturen speelden daarbij een cruciale rol. Zij coördineerden verschillende solidariteitsacties, kwamen met creatieve ideeën om o.a. de lokale economie te ondersteunen en stonden tegelijkertijd in voor de uitvoering van belangrijke regie- en coördinatievraagstukken omtrent triage, schakelzorg, tracing en testing en opvang.

Onze steden en gemeenten illustreren andermaal waarom burgers in hen zo veel vertrouwen hebben. Ze zorgen er niet enkel voor dat centrale richtlijnen praktisch werkbaar worden op het terrein. Ze vertalen ook de bekommernissen van hun burgers door naar het centrale niveau. Zo brengen ze creatieve en flexibele oplossingen die werken op maat van de mensen. Door de inzet, de inventiviteit en de daadkracht van politici en ambtenaren stijgen de steden en gemeenten op dit cruciale moment boven zichzelf en de beperkingen van onze structuren uit.

In deze crisis komt niet enkel het potentieel van de lokale besturen naar boven. Ook de uitdagingen waar steden en gemeenten, individueel en collectief, voor staan, komen naar de oppervlakte. Want deze crisis vraagt veel van de besturen. Hoewel ons bestuurlijk bouwwerk de storm doorstaat, kraakt het hier en daar toch in haar voegen. Bij veel bestuurders leeft het inzicht dat als ze ook in de toekomst dezelfde weerbaarheid en daadkracht aan de dag willen leggen, er een aantal noodzakelijke keuzes zullen moeten worden gemaakt. Keuzes die de bestuurskracht van de gemeente veiligstelt en, zoals de afgelopen maanden duidelijk is geworden, daarmee ook het welbevinden en de welvaart van onze burgers. Fusies kunnen een belangrijk instrument zijn hierin.

D. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Tijdens de vorige regeerperiode zijn op het vlak van externe schaaloptimalisatie 7 fusies gerealiseerd. Deze fusies hebben het taboe rond het thema doorbroken en hebben in veel gemeentehuizen de discussie over de eigen bestuurskracht (formeel of informeel) op de agenda geplaatst. De Coronacrisis zal de urgentie van dit debat mogelijk nog aangewakkerd hebben, temeer omdat het aanvoelen leeft dat de 7 nieuwe fusiegemeenten beter gewapend waren dan voor de fusie om een crisis van dergelijke omvang te beheersen. Daarnaast kunnen de fuserende besturen beschouwd worden als absolute pioniers, waar ook de Vlaamse overheid veel uit heeft geleerd. De evaluatie daarvan wordt meegenomen in het fusiekader dat in deze visienota wordt uiteengezet.

2. INHOUD

In het Regeerakkoord wordt duidelijk gekozen voor vrijwilligheid. Deze keuze is ingegeven door de overtuiging dat lokale besturen zelf doordrongen zijn van de noodzaak om hun bestuurskracht te versterken en dat ze zelf het beste geplaatst zijn om in te schatten op welke manier dat bij voorkeur gebeurt. Uit de ervaringen met de zeven pilootbesturen is bovendien gebleken dat een fusie een complex veranderingsproject is waarbij soms moeilijke keuzes moeten worden gemaakt. Op zo'n moment is daadkrachtig politiek en ambtelijk leiderschap onontbeerlijk. Dat leiderschap is gegarandeerd als de besturen die in een fusietraject stappen overtuigd zijn van de meerwaarde die het inhoudt voor hun burgers.

Daarom zet het beleid in op het stimuleren van zo veel mogelijk gemeenten om een fusie aan te gaan en het ondersteunen van de besturen bij het nemen van de beslissing en het implementeren ervan.

A. STIMULEREN VAN FUSIES

Tijdelijke verhoging van het aantal uitvoerende politieke mandatarissen

Fusiegemeenten worden in de eerste jaren na de samenvoeging geconfronteerd met bestuurlijke uitdagingen van allerlei aard die een "gewone" gemeente niet heeft. Het is derhalve verantwoord dat in de bestuursperiode(s) na de samenvoeging het schepencollege van de nieuwe gemeente tijdelijk uit een groter aantal uitvoerende mandatarissen bestaat dan de reeds bestaande gemeenten met eenzelfde aantal inwoners.

De nieuwe gemeente zal in de bestuursperiode 2025-2030 twee schepenen meer kunnen bevatten dan waar de nieuwe gemeente voorafgaand aan de fusie in principe recht op zou hebben. In de daaropvolgende bestuursperiode 2030-2035 nog één schepen extra.

Schuldovername

De Vlaamse Regering voorziet in een financieel ondersteuningspakket voor fusieoperaties die een bepaalde minimale schaalgrootte bereiken en ingaan vanaf de nieuwe lokale bestuursperiode in 2024. De schuldovername wordt gedifferentieerd op basis van de grootte van de nieuwe fusiegemeente.

1. > 20.000 inwoners: 200 euro/inwoner
2. > 25.000 inwoners: 300 euro/inwoner

3. > 30.000 inwoners: 400 euro/inwoner
4. > 35.000 inwoners: 500 euro/inwoner

De fusiebonus bedraagt maximaal 50 miljoen per fusieoperatie. De fusiebonus is erop gericht de duurzaamheid van de fusieoperatie te versterken. Fusies vragen een investering van de deelnemende besturen in tijd, energie en (financiële) middelen. Daarom wenst de Regering enkel fusies te stimuleren die een minimumschaal bereiken. Zo vermijden we dat fusiegemeenten na afloop vaststellen dat ze nog steeds niet over voldoende bestuurskracht beschikken.

Garantieregeling

De bestaande garantieregeling voor het gemeentefonds en het investeringsfonds blijft bestaan waardoor de nieuwe fusiegemeente, nooit minder ontvangt dan de som van de afzonderlijke lokale besturen. Ook voor het open ruimte fonds wordt een gelijkaardige garantieregeling uitgewerkt. Daarbij zullen centrumsteden die een fusie aangaan met een gemeente in de rand, het aandeel van die gemeente in het open ruimte fonds kunnen behouden.

Optimalisatie organiek kader

Het organiek kader voor de vrijwillige samenvoeging van gemeenten wordt voorzien in het decreet over het lokaal bestuur (DLB). Titel 8 van dit decreet bepaalt de krachtlijnen waarbinnen fusies plaats vinden.

- De samenvoeging van gemeenten is vrijwillig. (art. 344)
- De fusiegemeente neemt alle roerende en onroerende goederen over van de samengevoegde gemeenten en wordt de rechtsopvolger. (art. 350)
- De besluiten, reglementen en verordeningen blijven in de samengevoegde gemeenten van toepassing op het grondgebied waarvoor ze zijn uitgevaardigd, tot op de dag dat ze door de bevoegde overheid worden opgeheven. (art. 351)
- De nieuwe gemeente neemt de personeelsleden van de samengevoegde gemeenten over. Zij behouden na de overdracht aan de nieuwe gemeente de aard van het dienstverband, hun graad, hun administratieve en geldelijke anciënniteit, hun prestatieregeling en hun salarisschaal. Binnen zes maanden na de samenvoegingsdatum stelt de gemeenteraad van de nieuwe gemeente een nieuwe algemeen en financieel directeur aan. (art. 363-364)
- Alle reglementen over de gemeentelijke belastingen of retributies, goedgekeurd door de gemeenteraden van de samengevoegde gemeenten, behouden hun rechtskracht voor het grondgebied van de samengevoegde gemeenten waarvoor de respectieve reglementen zijn goedgekeurd, tot op de dag dat ze door de gemeenteraad van de nieuwe gemeente worden opgeheven. Dat dient ten laatste een jaar na de samenvoegingsdatum te gebeuren. (art. 369)

Het DLB legt ook de belangrijkste stappen vast die een fusie voorafgaan.

- Principiële beslissing: De gemeenteraden maken met een gemotiveerde principiële beslissing hun gezamenlijke intentie tot samenvoeging kenbaar aan de Vlaamse Regering. Deze beslissing bevat ook de beoogde datum van samenvoeging. (art. 345)
- Gezamenlijk voorstel tot samenvoeging: De gemeenteraden beslissen over het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging en dienen dat voorstel in bij de Vlaamse Regering uiterlijk op 31 december van het tweede jaar dat voorafgaat aan de samenvoegingsdatum. (art. 347)
- Beslissing Vlaamse Regering: De Vlaamse Regering kan het voorstel tot samenvoeging als ontwerp van samenvoegingsdecreet indienen bij het Vlaams Parlement. (art. 348)
- Het samenvoegingsdecreet: Het samenvoegingsdecreet bevat de naam van de samen te voegen gemeenten, de samenvoegingsdatum, de naam en de aanduiding van de grenzen van de nieuwe gemeente en, als de samen te voegen gemeenten niet tot dezelfde provincie behoren, de provincie waartoe de nieuwe gemeente behoort. (art. 348)

Bij de vorige fusies is gebleken dat het organiek kader in het Decreet over het Lokaal Bestuur (DLB) op een aantal punten kan worden geoptimaliseerd. Daarbij worden een aantal wijzigingen

doorgevoerd die de vrijheidsgraden voor de besturen vergroten en interpretatieproblemen wegwerken:

- De invoering van de vervroegde installatievergadering (eerste 5 werkdagen december) heeft een te grote impact op de Vlaamse en federale regelgeving. Daarom blijft de installatievergadering behouden op de eerste werkdag van januari.
- We bieden de gemeenteraden meer vrijheid om zelf vorm te geven aan de samenvoegingsoperatie en het veranderingstraject (mogelijkheid aanduiden transitie-manager).
- Een gewezen AD/FD kan ook een passende functie worden gegeven binnen het OCMW, het AGB en de OCMW-verenigingen.
- Er wordt verruimde personeelsmobiliteit voorzien tussen de betrokken gemeenten en de betrokken openbare centra voor maatschappelijk welzijn zodat gezamenlijke aanwervingen en bevorderingen mogelijk worden. Op die manier kunnen de besturen in aanloop van de fusiedatum de organisatiestructuren reeds op elkaar afstemmen.
- De facultatieve beleidsevaluatie in de jaarrekening van de gemeente en het OCMW wordt uitgebreid naar de AGB's en de welzijnsverenigingen.
- Er wordt in de fusieregeling verduidelijkt dat de aanvullende belastingen op federale en Vlaamse basisheffingen voor 31 januari moeten worden vastgesteld (APB, OOV, ...).
- De rechtsopvolging wordt duidelijker geregeld.
- Er wordt meer flexibiliteit voorzien op vlak van de uittredingsmogelijkheden uit de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en van de keuze van het gemeentehuis van de nieuwe gemeente.
- De gevolgen van een provinciegrensoverschrijdende fusie en/of een fusie gepaard gaand met een opsplitsing worden beter opgevangen in de regelgeving.

Opdracht voor gouverneurs

De gouverneur bekleedt een unieke positie in het Vlaamse en federale bestuurlijke landschap. De Vlaamse Regering heeft de gouverneurs daarom reeds in het verleden belast met coördinerende opdrachten. De positieve ervaringen hiermee hebben het vertrouwen in de figuur van de gouverneur nog verder versterkt. De gouverneurs kunnen dan ook de lokale gesprekken over bestuurskracht, schaal en regiovorming faciliteren. Ze kunnen de besturen informeren over het bestaande stimulerings- en ondersteuningsaanbod op het vlak van fusies en regiovorming. Indien aangewezen kunnen de gouverneurs daarbij proactief en op maat van de steden en gemeenten stappen ondernemen. Zo kunnen ze onder meer een neutrale verbindingsrol vervullen bij de delicate politieke gesprekken tussen besturen voorafgaandelijk aan een fusie.

De gouverneurs worden in deze opdracht ondersteund door het Agentschap Binnenlands Bestuur. De gouverneurs zullen over hun activiteiten rapporteren aan de minister van Binnenlands Bestuur.

B. IMPACTANALYSE

De impact van fusies beperkt zich niet tot het organiek kader in het DLB. Fusiebesturen worden geconfronteerd met zeer diverse Vlaamse en federale regelgeving of administratieve praktijken. Tegelijkertijd heeft hun beslissing tot fusie ook gevolgen voor de Vlaamse en de federale overheid bv. wat de indeling van de politie- of hulpverleningszones betreft. Het is daarom belangrijk dat de impact van deze fusieoperatie goed in kaart wordt gebracht.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur zal een impactanalyse opmaken, in nauwe samenspraak met de functioneel bevoegde Vlaamse administraties. Er zal hierover ook teruggekoppeld worden aan de Vlaamse Regering. Tijdens de vorige regeerperiode is ook gebleken hoe groot de verwevenheid is met federale bevoegdheden. Aan de federale regering vragen we opnieuw een coördinerend minister en een coördinerende administratie aan te stellen. Daarnaast willen we een duidelijk mandaat geven aan een Vlaams-federale werkgroep om knelpunten te identificeren, oplossingen voor te stellen en de uitvoering ervan op te volgen. Ook voor de gouverneurs is hier een rol weggelegd. Gelet op hun

unieke positie, zeker op het vlak van openbare veiligheid, kunnen ze hier als verbindingsfiguur fungeren, het proces vanuit hun verschillende bevoegdheden aanjagen en de knelpunten via hun kanalen escaleren.

C. ONDERSTEUNING VAN FUSIETRAJECTEN

Algemene coördinatie ABB

Net zoals bij de vorige fusieoperatie zal ABB de algemene coördinatie opnemen. Specifiek houdt dit volgende taken in:

- Het uittekenen van het Vlaamse organieke kader
- Het aansturen en opvolgen van de impactanalyse
- Het capteren van vragen en knelpunten (o.a. via generieke mailbox)
- Dispatchen en opvolgen vragen en knelpunten

Er zal bijzondere aandacht zijn voor knelpunten buiten de organieke regelgeving. Daartoe wordt het bestaande Vlaamse netwerk verder ingezet en wordt het nodige initiatief genomen naar de federale overheid om een Vlaams-federale werkgroep op te richten. ABB ondersteunt ten slotte ook de gouverneurs in het kader van hun coördinerende opdrachten (zie hierboven).

Afwegingskader fusies

Uit de evaluatie blijkt dat een aantal pilootbesturen worstelden met het motiveren van de principebeslissing omdat deze aan de start van het proces komt wanneer nog vele factoren onduidelijk zijn. Aan het begin van het traject verwachten we dat bestuurders moed en visie tonen, maar blijkt het soms te ontbreken aan handvatten op basis waarvan gesprekken tussen en binnen de besturen kunnen worden gekaderd. Om hieraan tegemoet te komen zal het Agentschap Binnenlands Bestuur ter inspiratie een afwegingskader aanbieden. Daarmee kunnen besturen een betere inschatting maken van de kansen en bedreigingen die een fusie met zich kunnen meebrengen. Het zal hen daarnaast ook helpen de principiële en definitieve beslissing tot fusie te motiveren.

Het afwegingskader zal een levend document zijn, dat ter beschikking zal worden gesteld op de website van ABB en dat permanent zal worden aangepast en aangevuld naarmate het gebruik ervan nieuwe inzichten oplevert. Het kader is dus niet dwingend, maar dient als inspiratie. Het decreet legt een motiveringsplicht op aan de besturen, waarvoor de opgenomen elementen richtinggevend kunnen zijn.

Fusiefiche

Naar aanleiding van fusiegesprekken maakt ABB op vraag van de initiatiefnemers (gouverneur, besturen zelf, ...) een fusiefiche op met daarin de belangrijkste kerncijfers van de deelnemende gemeenten op het vlak van bestuurlijke organisatie, personeel en financiën.

Draaiboek fusies

Het draaiboek fusies biedt handvaten aan de gemeenten die vrijwillig willen fuseren om dit belangrijke veranderingstraject te begeleiden. Het draaiboek, dat te vinden is op de website van ABB¹, ontsluit de verschillende aspecten van een fusie, door op generiek niveau en per deelthema aan te geven:

- Welke handelingen zijn noodzakelijk?
- Wat bepaalt het regelgevend kader?
- Welke elementen moeten de gemeenten zeker regelen?
- Met welke timing moeten ze rekening houden?
- ...

Waar relevant bevat het draaiboek ook de nodige contactgegevens van sectorexperts, veelgestelde vragen, praktijkvoorbeelden, stappenplannen, ... Het draaiboek is een dynamisch gegeven, dat tot

---

¹ <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/draaiboek-fusies>

stand kwam met de inbreng van experts binnen het Agentschap Binnenlands Bestuur, maar ook met de inbreng van de sectoradministraties van de Vlaamse en federale overheid en in samenspraak met de VVSG. Ook in de toekomst zal het draaiboek verder worden aangevuld en bijgestuurd.

Centraal toegangspunt

Het Agentschap Binnenlands Bestuur biedt een centraal toegangspunt aan voor alle vragen van de fusiebesturen via fusies@vlaanderen.be. De gemeenten hoeven dus zelf niet op zoek naar de juiste contactpersoon binnen de Vlaamse of federale overheid. ABB registreert alle vragen, stuurt ze door naar de verantwoordelijke administraties en volgt eveneens op of de besturen reeds antwoord hebben ontvangen.

Vragen die regelmatig terugkeren worden verwerkt in veelgestelde vragen en ter beschikking gesteld via het draaiboek.

Intervisie

Aan de zeven pilootbesturen werd een intensieve begeleiding van ABB aangeboden. De inzichten die hierbij zijn verworven, werden verwerkt in het bestaande generieke aanbod. ABB zal haar ondersteuningsaanbod bijsturen om het beter schaalbaar te maken. De keuze voor vrijwillige fusies maakt het immers moeilijk in te schatten hoe omvangrijk de fusieoperatie zal zijn. In vergelijking met de vorige fusiegolf zal er hoe dan ook meer proactief gewerkt worden op concrete thema's (personeel, financiën, IT, veranderingsmanagement, ...) met een grotere nadruk op informatie-uitwisseling en intervisie.

Fusiebegeleidingsteam

Bij kennisname van de beslissing tot fusie kan de gouverneur op vraag van de deelnemende besturen een fusiebegeleidingsteam organiseren. Op dit startgesprek zal het fusiekader en het ondersteuningsaanbod worden toegelicht.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De potentieel belangrijkste financiële weerslag voor de Vlaamse begroting betreft, vanaf het begrotingsjaar 2025, de eventuele schuldovername door de Vlaamse overheid van de schulden van de lokale besturen ten gevolge van vrijwillige fusieoperaties.

De Vlaamse Regering zal een uitvoeringsbesluit uitwerken dat de verdere modaliteiten van de schuldovername regelt. Over het aantal fusieoperaties en hun grootte (in termen van hoogte van de ermee samenhangende schuldovername) kan momenteel niets zinvol worden gezegd. Over de wijze van financiering van de mogelijke extra Vlaamse schuld n.a.v. fusieoperaties zal de Vlaamse regering beslissingen nemen n.a.v. de begrotingsopmaak 2025, wanneer alle "facts and figures" m.b.t. deze operatie zullen bekend zijn.

De garantieregeling die wordt ingeschreven in het Openruimtefonds is eveneens van toepassing op fusies met centrumsteden. Dat betekent dat ook zij in het geval van een samenvoeging van gemeenten, aanspraak maken op de som van de aandelen van de samen te voegen gemeenten. Dit komt in de feiten neer op de som van de niet-centrumsteden. Deze garantieregeling zorgt niet voor een meeruitgave op de Vlaamse begroting, maar neutraliseert wel een potentiële besparing in het geval van een samenvoeging tussen een centrumstad en een andere gemeente.

Voor de overige samenvoegingen is de impact moeilijk in te schatten. Dit hangt af van de hoogte van het aandeel van de fusiegemeente in de hoofdotatie van het Gemeentefonds, de nieuwgevormde

oppervlakte open ruimte van de fusiegemeente, en het samenspel tussen beide elementen in de berekening van het Openruimtefonds.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 2 juli 2020. De kosten inzake begeleiding van de fusieoperaties zullen worden opgevangen binnen de referte kredieten. De keuze bij de schuldovername van de verschillende bedragen in functie van het aantal inwoners van de nieuwe gemeente is ingegeven door de wens van de Regering enkel fusies te stimuleren die een minimumschaal bereiken en om meer stimulansen te geven voor grotere fusies. Zo vermijden we dat fusiegemeenten na afloop vaststellen dat ze nog steeds niet over voldoende bestuurskracht beschikken.

B. ESR-TOETS

De schuldovername door de Vlaamse overheid van de schulden van de lokale besturen ten gevolge van vrijwillige fusieoperaties heeft geen impact op het ESR-vorderingensaldo van entiteit II omdat zowel het Vlaamse Gewest als de lokale overheden deel uitmaken van entiteit II.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Deze nota heeft geen weerslag op het personeelsbestand en/of op de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De betrokken lokale besturen die kiezen voor een fusieoperatie zullen dit ongetwijfeld doen na rijp beraad en afweging van voor- en nadelen. Er mag dan ook worden vanuit gegaan dat indien lokale besturen ingaan op de mogelijkheid tot fuseren, dit voor de betrokken lokale besturen een positieve weerslag zal hebben op hun bestuurskracht en hun functioneren.

De rechtstreekse positieve financiële impact door de schuldovername is uiteraard afhankelijk van de hoogte van het bedrag van de schuldovername.

4. VERDER TRAJECT

Omschrijving	Tijdspad
Aanpassing organiek kader fusies (decreet over het lokaal bestuur)	Eind 2020
Besluit Vlaamse Regering schuldovername	Eind 2020
Aanpassing Vlaamse en federale regelgeving (fusievriendelijk maken)	2021 – 2023

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan de principes en keuzes zoals geformuleerd in deze nota;
2. de Vlaamse minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur te belasten met de uitvoering van deze beslissing.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Bart SOMERS